

ΣΟΦΙΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

ΠΩΣ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Τέχνη
και τεχνική
της δημιουργικής
γραφής

οκές και τα κολλήματα, για πρώτη φορά.

1

Γιατί διδάσκω
δημιουργική γραφή

Η διδασκαλία σε μαθήματα που αφορούν τη συγγραφική τέχνη και την τεχνική είναι εργαστηριακή: βασίζεται στη συγγραφική εμπειρία. Η θεωρητική σκευή ακολουθεί, ενίοτε ερμηνεύει.

Αυτό που αντιλαμβάνονται διδάσκοντες και διδασκόμενοι, με τον πλέον έκτυπο τρόπο, είναι πως τα συγγραφικά προβλήματα μπορεί να είναι κοινά, όμως οι λύσεις όχι. Αυτό ενεργοποιεί τον αφηγηματικό δόλο. Καθώς οι λογοτεχνικές δοκιμές και τα σχεδιάσματα συζητούνται διεξοδικά στην ομάδα –στο πλαίσιο μιας άτυπης, για ορισμένους βάνανυσης, συγγραφικής δημοκρατίας, όπου αυτό που μετράει είναι το δοκιμαζόμενο κάθε φορά κείμενο και όχι το ονοματεπώνυμο και το εργογραφικό του επίδοξο συγγραφέα– γίνεται αντιληπτό πως συνταγές δεν υπάρχουν και όλα τα ενδεχόμενα είναι ανοιχτά.

Όταν συζητούνται θέματα συγγραφικής ταυτότητας και ιδεολογίας, η συγγραφική συνείδηση εμπεδώνεται. Η τεχνική

και η επινοητικότητα δοκιμάζονται. Αποκαλύπτονται και συζητιούνται τα παράδοξα της συγγραφής, για παράδειγμα η χρησιμότητα της τεμπελιάς. Το να μη γράφεις, σε αρκετές περιπτώσεις, αποτελεί σημαντικό κομμάτι του γραψίματος. Το να ξαπλώνεις στο κρεβάτι σου και να σκέφτεσαι με το μυαλό τις εμπειρίες και τη γλώσσα των ηρώων σου αποτελεί συγγραφική πράξη.

Στις συζητήσεις μας, οι προτάσεις που δοκιμάζονται στο κείμενο μπορεί να είναι από ασύμβατες έως και αντίθετες. Οι λύσεις υπαγορεύονται από τη δυναμική των κειμένων και όχι από την εξωκειμενική βιβλιογραφία. Όλες δοκιμάζονται στην πράξη. Επιλέγονται ή απορρίπτονται.

Δεν τα γνωρίζεις όλα αυτά ως συγγραφέας; θα ρωτήσετε. Τα γνωρίζεις. Υπνώττουν μέσα σου και αναδύονται με τη συζήτηση. Συμπληρώνονται, αλλάζουν. Η συγγραφική πρακτική σμιλεύεται. Αποκτά συνομιλητές και αντιπάλους.

Κάτι ακόμα: δεν χάνεται η μαγεία της γραφής, όταν φωτίζεται με ενδελεχείς συζητήσεις; Αν ήμουν έξω από τον χορό, θα έλεγα ναι. Η διδακτική μου εμπειρία στον τομέα της Δημιουργικής Γραφής με έπεισε για το αντίθετο.

Το απόσταγμα της εμπειρίας μου είναι οι ώρες που περά-

σαμε με τις ομάδες της δημιουργικής γραφής (μαθητές, μεταπτυχιακούς φοιτητές, συμμετέχοντες σε σεμινάρια) δουλεύοντας. Βλέπετε, η λογοτεχνία είναι πράξη. Εδώ δεν μετράει η προϋπηρεσία, η επετηρίδα, ο ΑΣΕΠ. Όποιος γράφει καλύτερα κόβει το νήμα. Τρομακτικό – και την ίδια στιγμή παρήγορο.

Στη λογοτεχνία είμαστε αυτό που κάνουμε. Όλα τα υπόλοιπα είναι προθέσεις. Και οι προθέσεις δεν αφορούν κανέναν, ούτε καν τον συγγραφέα.

Το βιβλίο απευθύνεται στους ανθρώπους που ενδιαφέρονται για τη συγγραφή. Δεν αριθμεί οδηγίες, ούτε δίνει χρησμό. Προσπαθεί, με έναν πιο ελευθεριακό τρόπο, να προσφέρει ιδέες και ερεθίσματα, να προτείνει ασκήσεις και να ανοίξει τη βεντάλια πολλών και διαφορετικών συγγραφικών λύσεων. Ο επίδοξος συγγραφέας κρατά ό,τι ταιριάζει στο ταμπεραμέντο του και πετά τα υπόλοιπα. Γιατί αυτό το καλό έχει η λογοτεχνία: εκεί μπορούμε να είμαστε ο εαυτός μας. Με προσωπεία, που αναδεικνύουν τα πρόσωπα. Χωρίς καλογιγές. Μόνο εμείς, οι λέξεις και τα πράγματα.

ISBN: 978-960-566-330-8

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΕ 6330